

Amfibieënoverzetproject PAD in Leeuwarden

In 2012 hebben wij (Tariq Stark en Carlijn Laurijssens) in het centrum van Leeuwarden een amfibieënoverzetproject, genaamd PAD, opgezet (zie kaartje).

Langs het riviertje de Potmarge loopt een groenstrook waar gewone pad, kleine watersalamander, bruine kikker en meer- en bastaardkikker voorkomen. En naast de groenstrook loopt een zeer druk fietspad dat verschillende wijken met de binnenstad verbindt. In 2011 viel het ons op dat met name onder de salamanders veel verkeersslachtoffers vielen tijdens de voorjaarsmigratie. Dat kon natuurlijk niet – tijd voor actie! In het voorjaar hebben we met een groep enthousiaste vrijwilligers (studenten), Hogeschool Van Hall Larenstein en de Gemeente Leeuwarden (onder leiding van Gilberto Squizzato) schermen geplaatst en emmers ingegraven om de dieren veilig over te zetten naar hun voortplantingswater. In de drie jaar dat het project loopt zijn al meer dan 1.000 dieren veilig overgezet (zie grafiek)!

Het project heeft vier doelstellingen. 1. Diermanagement-studenten vertrouwd maken met het werken met amfibieën in het veld, soortbepaling en bewustwording van de crisis omtrent amfibieën wereldwijd. 2. Het samenbrengen van verschillende partijen met als doel het beschermen van deze urbane populatie amfibieën. 3. Buurtbewoners, inwoners van Leeuwarden en andere partijen bewust maken van biodiversiteit in hun eigen achtertuin. 4. Kinderen van zes tot 14 jaar oud door middel van praktijklessen in het veld bekend maken met "hun" inheemse amfibieën (dit pas sinds 2014).

Sinds de oprichting heeft het project veel aandacht gekregen van de lokale media zoals de Leeuwarder Courant en Omrop Fryslân.

Carlijn Laurijssens legt aan een kleine groep kinderen het verschil uit tussen een pad en een kikker. (foto: Tariq Stark).

Een kleine watersalamander op het fietspad in de Potmarge tijdens de voorjaarsstrek. (Foto Tariq Stark).

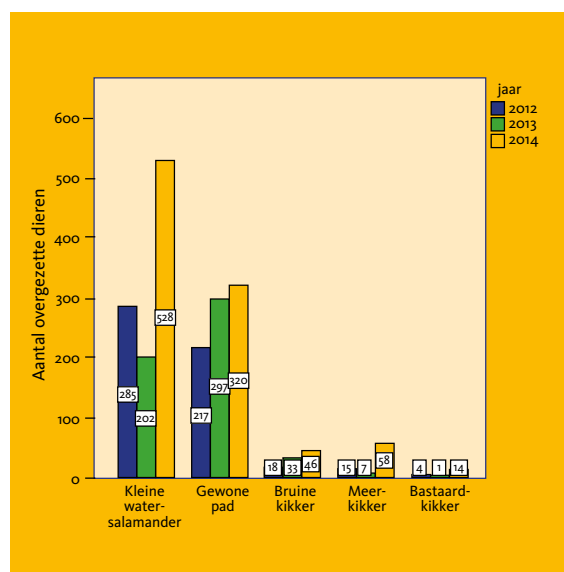

Een kaartje van het projectgebied (zo'n 120 meter) en de ligging daarvan. De voortplantingswateren, het fietspad en de barrières zijn duidelijk aangegeven. (Kaart: Koen van Lieshout).

In 2012 heeft het project de eerste (jury) prijs gewonnen van de eerste "Van Hall Larenstein Golden Globes Award" ooit. Een prijs voor meest innovatieve "groene" project dat geïnitieerd is door studenten buiten het curriculum om.

Ook op de facebookpagina van RAVON hebben de updates door de jaren heen regelmatig gestaan en natuurlijk is het project lid van www.padden.nu.

Sinds dit jaar is het project ook een officiële partner van de grootste organisatie op het gebied van amfibieën conservatie: de IUCN Amphibian Survival Alliance. In het digitale blad "Froglog" van deze organisatie is al reeds drie keer een artikel verschenen over het project (2013 & 2014).

Grafiek: De resultaten van de afgelopen drie jaar per soort weergegeven.

Inmiddels zijn wij gediplomeerd en niet meer woonachtig in Leeuwarden. Met trots kunnen wij melden dat een team van drie Diermanagement-studenten het stokje van ons overneemt en het project gaat coördineren in het voorjaar van 2015 (met behulp van ons en een projectmedewerker van VHL). Dit project is voor studenten en door studenten en dankzij de samenwerking van alle betrokken partijen kunnen we de amfibieën in de Potmarge in de toekomst blijven beschermen! Met dank aan alle vrijwilligers, coördinatoren, Van Hall Larenstein en Gemeente Leeuwarden!

Tariq Stark

MEER LEZEN?

Stark, T. Peereboom, J., Laurijssens. C.C.M., 2014. A newt crossed the road. Three years of a road mitigation project in Leeuwarden, the Netherlands. IUCN Amphibian Specialist Group, Froglog 111: 50-54.

Laurijssens. C.C.M. & Stark. T., 2013. Urban Amphibians and the challenges they face: Connectivity of a small community of amphibians during spring migration in Leeuwarden, the Netherlands. IUCN Amphibian Specialist Group, Froglog. 107: 30-33.

<http://www.tariqstark.com/publications/>

<http://www.amphibians.org/explore/the-partners/pad/>

Ei-afzetting van gewone pad in de herfst

Diep in het Hoekelumse Bos tussen Ede en Bennekom liggen de 'Paddenpoelen'. Ieder voorjaar een toevluchtsoord voor vele honderden padden, bruine kikkers en een enkele verdwaalde groene kikker en kleine watersalamander. Het krioelt er ook van andere waterbeestjes en dus is het een favoriete plek om met schoolkinderen op zoek te gaan naar het geheimzinnige onderwaterleven.

Zo ook op zaterdag 6 september 2014, toen Joke, Wiebe en Sanne van het IVN-Ede een excursie leidden naar deze plek. Vele kinderen waren op dit evenement afgekomen en met hulp van zoekkaarten konden libellenlarven, waterslakken en rugzwemmertjes op naam worden gebracht. Na een tijdje zoeken riep een kind enthousiast: 'Ik heb twee padden in mijn netje.' Niet geheel onverwacht voor de mensen die bekend zijn met het paddenoverzetten, hadden deze padden zich aan elkaar vastgeklampt. Het is tenslotte een instinctieve reactie: ze vormen een amplex. Of had het meisje deze padden als amplex gevangen? We zullen het niet weten. Wiebe haalde het tweetal voorzichtig uit het netje en begon zijn verhaal: 'Zo gauw in het voorjaar een mannetje een vrouwtje ziet, klimt hij op haar rug en gaan ze samen naar het voortplantingswater...' Verder kwam hij niet, want tot ieders verbazing was het vrouwtje intussen op de natte hand van Wiebe begonnen haar ei-snoer af te zetten. Even een lichte paniek, maar toen werd het tweetal toch (voor-)tijdig terug gezet in het dichtstbijzijnde poeltje. Wiebe sprak nog over wat er verder zou kunnen gaan gebeuren, maar dat hebben de kinderen waarschijnlijk niet meer gehoord.

We hebben de padden verder met rust gelaten. Bij navraag bleek het bij RAVON niet bekend, dat padden nog zo laat in het jaar aan voortplanting deden. En of het vrouwtje nu met een lege buik de winter

in gaat, of dat ze nog tijd heeft om in haar lichaam nieuwe eitjes te vormen voor komend voorjaar, is natuurlijk ook niet bekend. Ondanks dat er nog enkele excursies in september en oktober op deze plek zijn geweest, is het niet gelukt om de eisnoeren of eventuele paddenvisjes terug te vinden. Het is te hopen voor deze jonkies dat de winter lang op zich laat wachten, des te meer kans hebben ze om te overleven.

Sander Pruiksmä

*Meer over deze plek en haar ontstaansgeschiedenis is te lezen op www.padden.nu > werkgroepen > Gelderland > Ede (Hora est)